

PATVIRTINTA

Sangrūdodos pagrindinės mokyklos direktoriaus
2024 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. VA-7

KIEMSARGIO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 11

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Sangrūdodos pagrindinės mokyklos kiemsargiu gali dirbti asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus, susipažinęs su įrenginio eksploatavimo instrukcija, patikrinęs sveikatą, instruktutas (instruktavimą įforminus instruktavimų registracijos žurnaluose).

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2. Pavojingi, kenksmingi ir kiti rizikos veiksniai, esantys ar galintys pasireikšti darbuotojo darbo aplinkoje, galimas poveikis darbuotojo saugai ir sveikatai, prevencinės priemonės:

Rizikos veiksnys	Poveikis saugai ir sveikatai	Prevencinės priemonės
Per didelis triukšmo lygis (darbuotojo darbo vietoje bendras triukšmo lygis neturi viršyti 85 dBA). 	Galimi įvairaus sunkumo klausos ir vestibuliarinio aparato sutrikimai.	Sumažinti triukšmo lygį veikiant triukšmo šaltinį ir sklidimo bei atspindėjimo parametrus Darbo trukmės triukšmingoje aplinkoje ribojimas.
Visą žmogaus kūną ir rankas veikianti vibracija.	Neigiamas poveikis visam organizmui, nuovargis. Ypač pasireiškiantis raumenų, kaulų struktūros, neurologiniais ir kraujagyslių pakenkimais.	Darbo priemonių, keliančių mažesnę vibraciją, naudojimas Vibracijos šaltinio izoliavimas Darbo trukmės ribojimas.
Darbas lauko sąlygomis – nepalankios meteorologinės sąlygos. 	Įvairaus sunkumo ūmių sveikatos sutrikdymų ar profesinių ligų rizika.	Įvertinus meteorologines sąlygas, naudoti tinkamus darbiui šiomis sąlygomis aprangą. Apsisaugojimui nuo šio veiksnio būtina taikyti specialias pertraukas.
Dulkės ir aerozoliai (dėl darbo greta dulkes ir aerozolius į darbo aplinką išskiriančių įrenginių)	Galimi įvairaus sunkumo kvėpavimo takų, gleivinės, odos sudirginimai ar sužalojimai, galintys įtakoti ūmius ar lėtinius susirgimus, alergines organizmo	Įrengti tinkamas vėdinimo sistemas. Darbo trukmės trumpinimas dirbant kenksmingų medžiagų poveikyje.

	<p>reakcijas, plaučių ligas ir net profesinius susirgimus (silikozę, beriliozę).</p>	<p>Kvėpavimo takų AAP naudojimas (tinkamų filtrų parinkimas).</p>
<p>Elektros srovės poveikis, esant netvarkingai instaliacijai ar netinkamai naudojant elektrinius prietaisus, įrenginius ir įrankius.</p> 	<p>Įvairaus sunkumo traumų (net mirtinų), sveikatos sutrikdymų rizika.</p>	<p>Laikytis elektrosaugos reikalavimų. Nenaudoti netvarkingų elektrinių įrankių, įrengimų, kitų darbo priemonių. Nesiliesti prie neizoliuotų elektros įrangos dalių, kuriomis teka elektros srovė.</p>
<p>Netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindų ar grindinio dangos).</p> 	<p>Paslydimas, pargriuvimas. Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.</p>	<p>Užtikrinti, kad darbo vietoje grindų dangos būtų neslidžios, sausas, lygios, nuolat valomos. Atsargus, saugus ėjimas. Įspėjamųjų ženklų naudojimas.</p>
<p>Netvarkingos ar užgriozdintos patalpos, teritorija.</p>	<p>Užkliuvimas, pargriuvimas, nukritimas. Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai ar net mirtinos traumos.</p>	<p>Nuolat palaikyti tvarką ir švarą patalpose ir teritorijoje. Praėjimai turi būti laisvi, neužkrauti detalėmis, daiktais, išsikišantys vamzdynai turi būti paslėpti grindyse, laiptų pakops turi būti lygios, lipant laikytis už porankių.</p>
<p>Netvarkingi įrengimai, įrankiai, prietaisai ir kt.</p>	<p>Tikimybė įsipjauti, įsidurti į aštirus daiktus, briaunas, patirti sužalojimus ar įvairaus sunkumo traumas.</p>	<p>Dirbti tik su tvarkingais ir reikiamos komplektacijos įrenginiais, įrengimais, įrankiais ir prietaisais, juos naudoti pagal paskirtį ir prisilaikant jų eksploatavimo taisyklių reikalavimų.</p>
<p>Krentantys daiktai.</p> 	<p>Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.</p>	<p>Daiktus, įrankius, medžiagas ir kitas priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi, nebūti vietoje, kur vyksta krovos darbai.</p>
<p>Fizinė perkrova (vienkartinis kėlimas, priklausomai nuo krovinio kėlimo aukščio ir rankų padėties keliant krovinį, moterims nuo 3 iki 16 kg, vyrams nuo 5 iki 25 kg).</p>	<p>Galimos įvairaus sunkumo traumos pečių, alkūnės, riešo bei plaštakos srityse, nugaros raumenų patempimai, stuburo pažeidimai. Neigiama įtaka širdies-kraujagyslių sistemos veiklai bei kiti galimi kūno pažeidimai.</p>	<p>Nekelti daiktų, kurių masė nežinoma. Pasirinkti tinkamą kėlimo ir nešimo būdą. Vengti staigių kūno pasisukimų, nekelti sunkių daiktų aukščiau pečių, pasirūpinti, kad ėjimo kelias būtų laisvas. Nekelti vienam daiktų (detalių, ruošinių, įrenginių), viršijančių leistiną</p>

		krovinio kėlimo normą. Daiktus, viršijančius leidžiamą kėlimo svorį, kelti dviese, jeigu nėra galimybių tai atlikti dviese, būtina naudotis kėlimo įrenginiais.
Gaisro pavojus. 	Galimas nudegimo ar net žuvimo pavojus.	Panaikinkite artimus uždegimo šaltinius (kibirkštis, cigaretė). Laikykite gesintuvus lengvai prieinamoje vietoje.
Pernelyg sunkus arba didelis, griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti), nestabilus (arba jo turinys sunkiai perkeliamas) krovinys.	Krovinių keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą. Toks krovinys gali sužeisti darbuotojus, ypač susidūrus, dėl savo kontūrų ir (arba) konsistencijos.	Krovinius kelti tokioje padėtyje, kurioje krovinys nebūtų laikomas arba juo manipuluojama per atstumą nuo liemens, arba liemenį lenkiant ar sukant. Stengtis naudoti kėlimo įrenginius.
Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos mechanizmų ir įrengimų dalys. 	Galimos įvairaus sunkumo traumos, galūnių sužalojimai.	Neliesti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių.
Asmens higienos taisyklių nesilaikymas.	Galimi apsinuodijimo, infekcijų, ir virškinimo trakto negalavimai. Ūmūs susirgimai ar net mirtis.	Darbuotojams leidžiama valgyti, praustis ar atlikti gamtinius reikalus tik tam pritaikytose vietose.
Nepatogi, priverstinė darbo poza.	Galimi skeleto sistemos ir raumenų pažeidimai.	Tinkamai parinkti darbo aukštį ir darbo priemonių išdėstymą, taip pat sudaryti galimybę keisti darbo pozą.
Stresas dėl netinkamo darbo organizavimo, kvalifikacijos stokos.	Stresas ir įtampa padidina jautrumą ir iššaukia klaidas. Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.	Sukurti tiesioginę ir aiškia informacijos sistemą, kuri padėtų išvengti klaidų. Darbams atlikti parinkti tinkamus darbuotojus, kurie atitinka keliamus kvalifikacinius reikalavimus.

3. Darbdavys, įvertinęs rizikos veiksnius ir vadovaudamasis nustatytomis normomis, privalo nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

4. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

4.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje,

nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

4.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;

4.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.

5. Darbdavys, esant reikalui, turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių, negu numatyta pagal asmeninių apsaugos priemonių sąrašą. Darbuotojui saugos priemonės išduodamos, priklausomai nuo vykdomų darbų pobūdžio ir darbo sąlygų.

6. Asmeninė apsaugos priemonė yra darbdavio nuosavybė, todėl ją darbuotojas turi grąžinti išeidamas iš darbo, pereidamas į kitą darbą toje pačioje įmonėje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą. Asmeninė apsaugos priemonė turi būti keičiama, jeigu ji susidėvi.

7. Dirbantysis privalo:

7.1. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

7.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones;

7.3. laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

7.4. įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dinga arba buvo sugadinta.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

8. Gauti tiesioginio vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

9. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę. Pjaunant dėvėti tvirtą, neslystančiais padais avalynę ir ilgas kelnes.

10. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, be sagų darbo drabužiais. Draudžiama dirbti basomis ar avint atvirą avalynę.

11. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, plotą kuriame bus dirbama, pašalinti visus daiktus (medžių šakas, akmenis ir kt.), kuriuos žoliapjovė ar trimeris gali užkliudyti.

12. Vizualiai patikrinti, ar pakankamas vietinis apšvietimas.

13. Patikrinti ar kastuvai, šluotos, grėbliai, įvairūs kauptukai patikimai pritvirtinti prie medinių kotų. Kotai turi būti glotnūs be šerpetų.

14. Peiliai, pjūkleliai, įvairios žirkklės turi būti tvarkingi, tinkamai išgalęsti.

15. Pjauti veją žoliapjove, trimeriu galima tik dienos metu ar esant geram dirbtiniam apšvietimui.

16. Prieš pradėdant dirbti žoliapjove, trimeriu įsitikinti, kad žmonės ar gyvūnai nepriartėtų arčiau kaip 15 m atstumu nuo pjovimo zonos.

17. Prieš pradėdant darbą su trimeriu reikia: sumontuoti visas apsaugas ir rankenas, uždengti dangčius. Patikrinti, ar nepažeistas žvakės dangtelis ir uždegimo laidas.

18. Patikrinti, ar trimerio laikymo diržai yra tinkamai sureguliuoti, ar veikia laikymo diržų greito atsegimo mechanizmas.

19. Patikrinti antivibracinės sistemos detales. Jos turi būti nepažeistos, nedeformuotos ir gerai pritvirtintos.

20. Nedirbti su netvarkingu duslintuvu. Reguliariai tikrinti, ar duslintuvas saugiai pritvirtintas prie trimerio. Jeigu duslintuvas turi kibirkščių sulaikymo tinklelį, jį reikia nuolat valyti.

21. Prieš pradėdami darbą su žoliapjove reikia patikrinti ar nėra degalų nuotekų ir įsitikinti, kad visos dalys būtų tinkamai pritvirtintos.

22. Jei duslintuvas sugedęs, pakeisti jį.

23. Patikrinti peilį, jo tvirtinimo varžtus ir veržles ir kitas dalis, kad jos nebūtų susidėvėjusios ar pažeistos. Komplektais pakeisti susidėvėjusius ar pažeistus peilius, peilių tvirtinimo varžtus, kad besisukančios dalys būtų gerai subalansuotos.

24. Patikrinti kuro ir tepalų kiekį.

25. Galima naudotis tik originaliomis atsarginėmis detalėmis.

26. Darbuotojui draudžiama dirbti:

26.1. esant tepalo nutekėjimui pro variklio galvutės tarpinę, filtrą arba iš karterio;

26.2. su netvarkingomis padangomis arba esant jose nepakankamam oro slėgiui.

27. Pradėdamas dirbti darbuotojas patikrina, ar niekam nesukels pavojaus ir tik tuomet, pradeda darbą.

28. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

29. Kiemsargis privalo vykdyti Sangrūdodos pagrindinės mokyklos, darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

30. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.

31. Kiemsargis atsako už Sangrūdodos pagrindinės mokyklos teritorijos tvarką todėl darbo metu privalo:

31.1. pastoviai palaikyti tvarką ir švarą teritorijoje;

31.2. neleisti teritorijoje kurti laužų, be leidimo atlikti žemės kasimo darbus ir pan.;

31.3. atlikti tik jam priskirtą darbą, neužsiimti pašaliniais darbais;

31.4. pastoviai stebėti teritorijoje esančių vandens, kanalizacijos, šilumos, dujų, elektros ir kitų inžinierinių tinklų stovį ir pastebėjus gedimus apie tai nedelsiant pranešti atitinkamai avarinei tarnybai, darbdaviui.

31.5. žiemos metu laiku nuvalyti nuo sniego pėsčiųjų takus, įvažiavimus, vartus;

31.6. teritorijoje turėti sukauptas smėlio ar žvyro atsargas;

31.7. laiku pabarstyti slidžias teritorijos vietas smėliu.

32. Draudžiama šiukšles šiukšlinėse ir polietileniniuose maišuose spausti rankomis, kojomis ar kita kūno dalimi, nes yra pavojus susižeisti aštriais, smailiais šiukšlių maišuose esančiais daiktais. Draudžiama šiukšlių maišus nešti glėbyje ar ant pečių.

33. Pastebėjus, negalima palikti atidengtus kanalizacijos ar šiluminės trasos šulinius, apie tai pranešti tiesioginiam vadovui.

34. Draudžiama atidarinėti elektros skirstymo spintų duris, dingus elektros įtampai, savarankiškai remontuoti elektros įrenginius bei instaliaciją. Tai turi atlikti elektrotechninis personalo darbuotojas.

35. Reikalavimai pildant krūmapjovę, trimerį, žoliapjovę degalais:

35.1. benzinas ir jo garai labai lengvai užsiliepsnoja, todėl degalus galima pilti tiktai lauke ir tik ten, kur nėra kibirkščių ir ugnies;

35.2. degalus reikia laikyti tiktai jiems specialiai skirtame inde;

35.3. prieš užvedant variklį reikia kruopščiai nuvalyti išsipyliusius degalus;

35.4. prieš užvedant variklį, įrenginį būtina patraukti bent 3 metrus nuo degalų pylimo vietos;

35.5. tik išjungus variklį galima nuimti degalų bako dangtį;

35.6. negalima pilti degalų, kol variklis dar šiltas.

36. Draudžiama variklį užvesti ir leisti jam veikti uždaroje patalpose. Apsinuodijimas dujomis gali būti mirtinas.

37. Pašaliniams asmenims bei nesusipažinusiems su įrenginio naudojimo instrukcija draudžiama naudotis krūmapjove, trimeriu ir žoliapjove.

38. Prieš pradėdami dirbti susipažinti su kiekvieno įrenginio naudojimo

instrukcijomis - **Skaityti naudojimo instrukciją**

Dirbant su krūmapjove

39. Prieš darbą patikrinti krūmapjovės pagrindinius apsauginius ir darbinius elementus ir įsitikinti:

39.1. ar pjovimo diske ir jo gaubte nėra atitrūkimo, ar jie gerai pritvirtinti;

39.2. ar diskas gerai išgalastas ir ar nesisuka varikliui dirbant tuščiaja eiga;

39.3. ar gerai veikia akseleratoriaus gaidukas.

40. Atminti, kad:

40.1. besisukantis krūmapjovės diskas yra labai pavojingas;

40.2. visada yra didelis pavojus dirbant suklupti ar paslysti;

40.3. darbo metu į šalis lekia pjuvenos, medžio atplaišos;

40.4. svyrantys ir virstantys krūmų šakos gali traumuoti patį dirbantįjį arba netoliese dirbančius žmones.

41. Įsidėmėti :

41.1. nedirbti be disko apsauginio gaubto, pratekant degalams;

41.2. nedirbti, neprisisegę krūmapjovės prie diržo;

41.3. pjauti diskui sukantis didžiausiu greičiu;

41.4. dirbant tvirtai stovėti, kojas statyti pečių plotyje;

41.5. nepjauti nematant pjovimo disko;

41.6. nuolat stebėti, kad pavojingoje zonoje nebūtų pašalinių asmenų;

41.7. nevalyti disko veikiant varikliui. **...Draudžiama tepti, remontuoti įrenginį jam dirbant;**

- 41.8. prieš pjaudami storesnius medelius, išvalyti teritoriją aplink juos;
- 41.9. pereidami nuo vieno medelio prie kito, žiūrėkite, kad diskas nesisuktų;
- 41.10. nenešti krūmapjovės su veikiančiu varikliu, neprisisegę prie diržo;
- 41.11. tankius medelius ir krūmus pradėti pjauti nuo retesnės vietos;
- 41.12. lenkdami medelius, nesudaryti didelio lenkimo įtempimo;
- 41.13. nedėti krūmapjovės ant žemės, jei neišjungtas variklis.

42. Gerai centruotas, išgalastas ir tinkamo tako diskas yra mažiau pavojingas. Prieš pradėdant darbą, būtina patikrinti, ar diskas tvirtai laikosi vietoje ir nėra įtrūkęs. Tikrinti reikia keletą kartų per dieną.

43. Krūmapjovės diskas turi būti su apsauga žiūrint iš dirbančiojo pusės.

Draudžiama nuimti apsaugas. Apsaugas turi dengti mažiausiai ketvirtadalį disko apimties. Neretai tarp apsaugo ir disko įstringa šakelių ir skujų. Prieš valant jas, visada būtina išjungti variklį!

44. Vežant krūmapjovę į darbo vietą ar iš jos, iš bakelio išpilkite degalus, krūmapjovės diskas turi būti išmontuotas arba apsauginėje įmautėje.

45. Dirbant su krūmapjove, draudžiama:

- 45.1. pjauti medelius ir krūmus nematant krūmapjovės pjovimo elemento;
- 45.2. pereiti nuo vieno medelio prie kito sukantis (judant) pjovimo elementui;
- 45.3. valyti pjovimo elementą veikiant varikliui;
- 45.4. lenkti medelius ir krūmus sudarant didelį lenkimo įtempimą;
- 45.5. pradėti pjauti labai tankiose vietose (pradėti reikia nuo retesnės vietos).

Dirbant su trimeriu

46. Prieš užvedant trimerį, įsitikinti, kad prie stovo yra pritvirtintas sukomplektuotas sankabos dangtelis. Trimeris turi stovėti ant tvirto pagrindo. Draudžiama vynioti starterio lynelį sau ant rankos. Variklį reikia užvesti atsargiai, vadovaujantis naudojimo instrukcija.

47. Stebėti, kad pašaliniai asmenys nepatektų į darbo zoną.

48. Draudžiama naudotis trimeriu jei sugadintas korpusas arba apsaugos įrenginiai.

49. Reikalavimai dirbant trimeriu:

- 49.1. trimerį būtina laikyti abiem rankomis dešinėje kūno pusėje;
- 49.2. esant dviguboms rankenoms, dešinė ranka laikoma ant valdymo rankenos, kairė ant vamzdinės rankenos;
- 49.3. pjovimo įrangą laikyti žemiau juosmens;

49.4. tvirtai laikyti pusiausvyrą ir tvirtai remtis į žemę kojomis;

49.5. pjovimo įranga neturi liesti kitų daiktų ar žemės paviršiaus;

49.6. draudžiama daryti staigius judesius;

49.7. draudžiama dirbti be specialaus darbinės dalies apsaugos gaubto, skirto būtent tam įrenginiui;

49.8. draudžiama šalinti aplink geležtės ašį apsvyniojusią medžiagą veikiant varikliui ir sukantis pjovimo įrangai;

49.9. draudžiama lenktis virš pjovimo įrangos apsaugos;

49.10. pernešant į kitą darbo vietą, variklis turi būti išjungtas;

49.11. nedėti įrenginio ant žemės neišjungus variklio.

50. Atkreipti dėmesį, kad darbo metu, dėvint apsaugą veidui ir klausai, darbuotojas turi būti ypač atidus, nes gali nepastebėti pavojaus ar neišgirsti triukšmo, kuris gali sukelti pavojų gyvybei. Nesisukinėti su įrenginiu, prieš tai neįsitikinus, kad už nugaros nieko nėra.

51. Norint pakeisti pjovimo įrankius, reikia išjungti variklį. Net atleidus akseleratoriaus gaiduką, pjovimo įrankis kurį laiką dar sukasi. Prieš keičiant pjovimo įrankius, būtina įsitikinti, kad pjovimo įrankiai visiškai sustojo, tuomet nuimti laidą nuo žvakės.

52. Montuojant pjovimo įrangą svarbu, kad varantysis diskas/atraminio flanšo reguliuojanti dalis pataikytų tiksliai į pjovimo įrangos centro angą.

Dirbant su žoliapjove

53. Netransportuoti ir nenešioti žoliapjovės su užvestu varikliu. Jei žoliapjovę reikia pakelti, būtinai palaukti kol peilis nustos suktis.

54. Niekada nesinaudoti žoliapjove, jei sugadintas korpusas arba apsaugos įrenginiai, pavyzdžiui, reflektoriai ir/arba žolės surinktuvas.

55. Variklį užvesti atsargiai, pagal naudojimo instrukciją. Jūsų kojos turi būti pakankamai toli nuo pjovimo peilio.

56. Užvedant variklį, nepakreipti žoliapjovės, jeigu tai neišvengiama, būtinai pastatyti ją taip, kad peilis būtų pakreiptas į kitą pusę nuo jūsų.

57. Užvedant variklį, nestovėti prieš žolės išmetimo angą.

58. Laikyti kojas ir rankas pakankamai toli nuo pjovimo peilio. Niekada nekišti rankų į žolės išmetimo angą.

59. Sustabdyti variklį ir atjungti įtampos laidą nuo žvakės, prieš tikrinant arba valant žolės išmetimo angą ir žoliapjovės apačią. Jei pajutote, kad peilis atsirėmė į kažką kietą, tuoj pat išjunkite variklį. Patikrinti pjovimo įtaisą: peilį ir ventiliatorių. Pataisyti pažeidimus, jei tokių yra. Jei pajutote stiprias vibracijas, tuojau patikrinti, ar nėra pažeidimų. Jei sulinkęs alkūninis velenas, jokiu būdu toliau nedirbti, o kreipkitės į aptarnavimo centrą.

60. Užgesinti žoliapjovę privaloma:

60.1. prieš nuimant žolės surinkimo bunkerį;

60.2. keičiant pjovimo aukštį;

60.3. apžiūrint, koreguojant ar taisant.

61. Reguliariai tikrinti žolės surinktuvą, sugedimo arba susidėvėjimo atveju pakeisti jį.

62. Dirbant žoliapjovei metaliniai hidraulinės sistemos vamzdžiai įkaista iki 70-80° C.

Norint išvengti nudegimų, nepraėjus 20 min. po žoliapjovės variklio išjungimo, stengtis prie jos neprisiliesti.

63. Žoliapjovė valoma, tepama remontuojama specialiai tam įrengtose patalpose ar aikštelėse. Pataisyti smulkų gedimą ar sutepti žoliapjovę atliekant konkrečią darbo užduotį galima tik visiškai ją sustabdžius ir pasitraukus iš judrios darbo zonos.

64. Norint ištuštinti žolės surinkėją, atleisti stabdį, kad sustotų variklis. Pakelti apatines dureles, imti maišą už rankenos ir ištraukti. Tuštinant nekratyti maišo, siekiant išvengti pažeidimų.

65. Būtina išjungti variklį ir atjungti uždegimo žvakių laidą šiais atvejais:

65.1. prieš valant pjovimo aparatą ir užsikimšusias išmetimo angas;

65.2. prieš atliekant techninį aptarnavimą ar remontą;

65.3. po atsitrenkimo į pašalinį objektą. Apžiūrėti ar nepažeista žoliapjovė ir pataisyti prieš užvedant ir naudojant;

65.4. žoliapjovei pradėjus neįprastai vibruoti.

66. Įrankius ir prietaisus techninei priežiūrai naudoti tik pagal jų paskirtį. Įrankiai turi būti tvarkingi, su kotais, veržliarakčių žiaunos nesusidėvėjusios ir pan.

67. Eksploatuojant žoliapjovę būtina:

67.1. valyti žoliapjovės išorę, patikrinti, ar patikimi diržai, nepažeista disko apsauga;

67.2. patikrinti disko tvirtinimą, patį diską;

67.3. kas savaitę patikrinti starterį, paleidimo virvelę, spyruoklę, žvakes, oro įsiurbiklį,

filtrą;

67.4. kas mėnesį išplauti kuro baką, karbiuratorių, išvalyti ventiliatorių.

68. Prieš pakuojant žoliapjovę, trimerį, krūmapjovę į medinę ar kitą tarą, būtina leisti varikliui atvėsti. Transportuojant žoliapjovę, trimerį, krūmapjovę reikia pritvirtinti apsauginį dėklą.

69. Kiemsargiui **draudžiama**:

69.1. valomoje teritorijoje deginti žolę, kitas šiukšles;

69.2. dirbti su netvarkingais įrankiais;

69.3. palikti įrankius, krauti sniegą važiuojamoje kelio dalyje;

69.4. palikti atidengtus kanalizacijos ar vandentiekio šulinius;

69.5. sušluoti šiukšles po medžiais, ant gazonų ir gėlynų, į vandens surinkimo ir kitus požeminius įrenginius;

69.6. remontuoti pačiam elektrinį ar motorinį įrenginį;

69.7. dirbti su įrankiais, kurie gadina šaligatvių ir gatvių asfaltbetonio ir betono dangą.

70. Patalpoje, kur kiemsargis gali pasišildyti, pasislėpti nuo darganos, turi būti pirmosios medicininės pagalbos rinkinys, priemonės darbo drabužiams bei avalynei džiovinti.

71. Pastebėjęs įrangos, prietaisų gedimus, kitus pavojingus veiksnius, galinčius sukelti nelaimingą atsitikimą ar gaisrą, kiemsargis turi informuoti tiesioginį vadovą.

72. Darbo metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimus, susidariusias atliekas darbo pabaigoje, pašalinti į tam skirtą vietą.

73. Draudžiama be tiesioginio vadovo žinios patikėti pareigas ar darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus tiesioginio vadovo leidimą.

V SKYRIUS

DARBUOTOJO VEIKSMŲ AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

74. Būtina išjungti elektros įrenginius ir pranešti tiesioginiam vadovui šiais atvejais:

74.1. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis elektros lizdas, jungiklis);

74.2. pajutus svylančių laidų kvapą;

74.3. nutrūkus elektros energijos tiekimui.

75. Įsijungus signalizacijai, nedelsiant reaguoti į pavojaus signalą:

75.1. apžiūrėti pažeistą zoną;

75.2. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;

75.3. iškviešti pagalbą bendrosios pagalbos tarnybos telefonu 112.

76. Kilus gaisrui:

76.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;

76.2. iškviesti ugniagesius gelbėtojus;

76.3. evakuoti žmones;

76.4. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;

76.5. informuoti tiesioginį vadovą.

77. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:

77.1. nedelsiant iškviesti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;

77.2. suteikti nukentėjusiems pirmąją medicinos pagalbą;

77.3. informuoti tiesioginį vadovą;

77.4. darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu; jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus aktu.

78. Esant ypatingam avariniam atvejui evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

79. Darbo metu naudotus įrankius ir darbo priemones sudėti į jiems skirtas vietas. Sutvarkyti darbo vietą. Atliekas pašalinti į tam tikslui skirtas vietas.

80. Nusivilkti darbo drabužius, apžiūrėti, ar jie tvarkingi ir švarūs, padėti į jiems skirtą vietą. Šiltu vandeniu su muilu nusiplauti rankas, jei yra galimybė, nusiprausti po dušu.

81. Paskutiniam paliekant patalpas, informuoti atsakingąjį už patalpų uždarymą.

82. Informuoti tiesioginį Sangrūdos pagrindinės mokyklos vadovą apie pastebėtus trūkumus, turėjusius įtakos saugiam pavesto darbe atlikimui.

INSTRUKCIJĄ PARENGĖ:

UAB „VERSLO ALJANSAS“ (302327605)